

Večernik

Leto I. (VIII.), štev. 108

Maribor, ponedeljek, 12. septembra 1927

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Slovenija v dveh taborih

Izvol enih skupno 20 klerikalcev, 4 demokrati, 1 socialist in Pucelj — Radičevci popolnoma uničeni, radikali in Nemci zopet propadli

V Sloveniji je končala volilna bitka s presenetljivim rezultatom, ki pa je samo logična posledica kratkovidnosti nekaterih vodilnih mož manjših naprednih frakcij. Sedanje volitve so namreč pokazale, da je razdeljena Slovenija pravzaprav le v dva večja tabora, katerima se bodo morale prejalisej pridružiti vse manjše skupine, sicer bodo volilci v prihodnjici izvedli to sami in če treba tudi proti volji voditeljev. Reakcija se zbira okrog Slovenske ljudske stranke, pravi naprednjaki pa okrog samostojne demokratske stranke. Kot resna, a strogo razredna stranka prihajajo v poštev le še socialni demokrati v mariborski oblasti, ki pošljejo topot edinega socialističnega poslanca v vsej državi v novo skupščino.

Slovenski narod je izrekel pri sedanjih skupščinskih volitvah važno besedo, ki naj bo resen memento vsem zaslepljenecem in prevrtljivim demagogom. Izbrisal je namreč nekdanj mogočno Radičevo stranko popolnoma s površja. Poraz radičevcev v Sloveniji je bil sicer neizogiben, toda take katastrofe niso pričakovali niti največji črnogledi. Enajsti september 1927 pomeni za Radičevo stranko pravo tabulo raso — popolno likvidacijo. Dočim so si priborili pri skupščinskih volitvah februarja 1925 tri mandate, niso dosegli sedaj niti količnika. Od bivših 16.900 glasov so jih rešili sedaj samo še 4577, dočim je znašal količnik 5899. Radič je s svojo vrtoglavo in neresno politiko sam uničil svojo stranko v Sloveniji.

Le Pucelj se je rešil na Kranjskem, a še ta je v čolnčku nekdanje Samostojne kmetijske stranke varno zafadral pod skupščinsko streho. Oficijelna Radičeva firma pa bi nedvomno upropastila tudi njega.

Kakor granitni steber sredi velike klerikalne poplave stoji Samostojno-demokratska stranka, ki so jo podbrli letos tudi narodni socialisti in uvidevnejši samostojni kmetje. Okoli 30.000 glasov je združila na svoje kandidate. Vnovič se je pokazalo: da SDS je in ostane jedro napredne fronte v Sloveniji in da je le pod njenim vodstvom z resnim delom mogoče uspešno pobijati vedno bolj v narod zajedajoči se klerikalizem. Čeprav je SLS otvorila koncentričen ogenj na fronto demokracije, vendar je kljub temu ni mogla omajati. Nasprotno! Samostojna demokratska stranka je napade ne samo energično odbila, temveč v mogočnem zaletu še dva mandata osvojila. Iztrgala je klerikalcem belo Ljubljano: dr. Pivko pa je dobil v soustanoviteliu Samostojne kmetijske stranke, g. Ivanu Ureku v mariborski oblasti novega tovarša in marljivega sodelavca v skupščini.

Radikali so zopet jadrno skrahirali. Naravnost strašen teror so izvajali in posebno volitve v Prekmurju so bile menda popolnoma macedonske. Računali so z yso sigurnostjo, da dobe 1 do 2 mandata, dosegli pa niso niti količnika. Kako se je volilo v Prekmurju, o tem bomo še izpregovorili. Kar so dobili radikali glasov, izvirajo samo iz Prekmurja — te slovenske sfin-

ge, ki jo nameravajo vladinovci radikalnega kova očividno eksploatirati kot Macedonijo. Toda radikali naj si zapomnijo: Tudi Prekmurci se jih bodo enkrat temeljito otrsli, kakor so se iznebili Radičeve nadloge.

Nemci so v mariborski oblasti od zadnjih skupščinskih volitev nekoliko napredovali. Zahvaliti pa se imajo zato samo pomoči s strani nezavisnih in odvisnih Slovencev, ter na rovaš moralne podpore, ki so jo uživali že od zadnjih oblastnih volitev od radikalov in klerikalcev. Mesta, kjer so pod Avstrijo neomejeno gospodarili, so jih vsa odklonila. Sedanje volitve so iznova dokazale, da v mariborski obla-

sti o kaki nemški narodni manjšini, ki bi prihajale resno v poštev, ne more biti govora. Nikdo ne odreka pravim Nemcem, da ne bi smeli glasovati za svojega kandidata, toda slovenske volilce naj puste pri miru. Roke proč od starih metod!

Lep uspeh imajo zaznamovati socialisti, ki se polagoma konsolidirajo. Ako bi nastopili skupno, bi si nedvomno priborili dva mandata.

Napredna fronta v Sloveniji, čeprav še ni popolna, je dosegla pri sedanjih volitvah velik uspeh. Izvoljena sta namreč njena voditelja v mariborski oblasti, dr. Pivko in Ivan Urek, v ljubljanski oblasti pa je napredna fronta istotako pridobila na glasovih, čeprav se rezultat še ne odraža v mandatih. Prepričani smo, da bo za prihodnje volitve zmagala treznost in razsodnost in potem bo boj na mejdanu s klerikalci lahek in zmaga še mnogo sijajnejša.

Živeli naši novi poslanci: dr. Žerjav, dr. Kramer, dr. Pivko in Ivan Urek!

Ljubljana — demokratska

Dr. Korošec kljub pomoči komunistov in socialistov propadel, izvol en dr. Kramer

Najsvetlejši moment volitev v Sloveniji je brezdvomno rezultat v metropoli Slovenije — beli Ljubljani. Tamkaj se je bila naravnost gigantska borba med demokracijo in reakcijo. Komunisti in socialisti, ki so postavili sicer posebne liste, so glasovali kljub temu skoro korporativno za klerikalce, ki so imeli na razpolago tudi vladni aparat. Za zahvalo jih zmerja današnja posebna izdaja »Slovelc« z — izdajalci. Klerikalci so si bili zato že tako svesti svojega uspeha, da so že dopoldne nabili po mestu lepake, da je njihova zmaga gotovo dejstvo.

Toda demokracija kljub težavnemu položaju ni obupala. Vse, kar v resnici

čuti napredno, je odšlo na volišče, da izvojujejo zmago in izbrišejo črni madež. Šlo je za vsak glas. Volilni upravičenci, ki so se mudili v provinci, so odhiteli skoro korporativno v Ljubljano, da podpro s svojimi glasovi demokrate v težkem boju. In uspeh ni izostal. Dr. Korošec ne bo več zastopal Ljubljane, ker mu je izrekla nezaupnico.

Rezultat volitev v Ljubljani je sledeči:

Volilnih upravičencev 15.126, glasovalo 10.101. Dobili so: Dr. Kramer 4604, dr. Korošec 4581, socialisti 438 in komunisti 478 glasov.

Dr. Kramer je bil torej izvoljen z večino 23 glasov.

Napredovanje demokracije v Jugoslaviji

Radikali izgubili okoli 30 mandatov, demokrati pridobili 31, radičevci izgubili okoli 20, samostojni demokrati pridobili 6—8 mandatov

BEOGRAD, 12. septembra. Končni volilni rezultat v vsej državi še ni znan. Notranje ministstvo je izdalo dosedaj že več komunikacij, ki pa si nasprotujejo, tako, da si ni mogoče napraviti še jasne slike.

Gotovo pa je že dejstvo, da so se demokrati in muslimani znatno ojačili na račun radikalov. Vlada je s svojim aparatom nastopala silno brutalno, da izvojuje svojim kandidatom mandate in se ji je to tudi posrečilo. Veliko vlogo je igralo pri tem tudi premetavanje kroglice iz ene v drugo skrinjico. Pašičevci bodo tvorili sedaj le neznatno skupino v radikalnem klubu in je tudi dvomljivo, da bi podpirali večino. Rešili so namreč komaj 10—15 mandatov, propadli pa je njihov vodja, bivši predsednik narodne skupščine Marko Trifković, dalje glav-

ni tajnik Nar. radikalne stranke dr. Ivanković, bivši minister dr. Slavko Miletić, bivši minister Velizar Janković, predsednik finančnega odbora dr. Radonjić, bivši minister Ranko Trifunović in dr. Jovo Cirković.

Ob 3. ponoči je izdala vlada sledeči komunikacije: Radikali skupno 105, demokrati 66, radičevci 52, samostojni demokrati 30, SLS 20, Nemci 4, zemljoradniki 6, hrvatski federalisti 3, socialisti 1 mandat.

Danes je izdala vlada zopet popolnoma drugačne rezultate, ki pa istotako še niso uradni. Vladni radikali 94, Pašičevi pristaši 17, Korošec 21, demokrati 63, samostojni demokrati 23, muslimani 16, Radič 60, zemljoradniki 6, Nemci 6, hrvatski federalisti 2, črnogorski federalisti 1, Madžar 1, Samostojni kmet 1 in socialist 1.

Volilno okrožje Ljubljana—Novomesto

Izvol enih 8 klerikalcev, dr. Žerjav in Ivan Pucelj

Hud boj za mandate se je vršil tudi v volilnem okrožju Ljubljana—Novomesto, kjer so klerikalci napenjali vse sile, da iztrgajo mandat ali Pucelju ali samostojnim demokratom. Napad pa je bil krepko zavrnjen in tako odpošlje ljubljanska oblast v novo skupščino enako delegacijo, kakor poprej. Izvoljenih je bilo namreč: 8 klerikalcev in sicer: Dr. Korošec, dr. Kulovec, Smodej, Brodar, inž. Serbec, Sušnik, Škulj in Kremžar. Dalje dr. Gregor Žerjav, vodja samostojnih demokratov in Ivan Pucelj, edini radičevci, ki je bil izvoljen v vsej Sloveniji.

Razmerje glasov je sledeče: Volilnih upravičencev 107.644, glasovalo 72.729 in sicer za: SLS 47.369, za SDS 10.136, za radičevce 9900, za socialiste 1820 in za komuniste 3504. Tako demokrati kakor tudi Pucelj so nekoliko napredovali. Izid pa bi bil naravnost krasen, ako bi bila med demokrati in Puceljem volilna kooperacija. Skupna napredna lista v volilnem okrožju Ljubljana—Novomesto bi si namreč v tem slučaju gotovo priborila 4 mandate. Upajmo, da pride do skupnega nastopa naprednih strank že pri prvih prihodnjih volitvah.

Prazna stanovanja

Stanovanjsko sodišče v Mariboru razpisuje oddajo sledečih praznih stanovanj: 1. Ob Železnici 12, pritličje, 1 soba s številnikom od stranke Ivan Germ, 2. Tržaška c. 39, pritličje, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Anton Krainc, 3. Koroška c. 62 I, 3 sobe, kuhinja in pritlikline od hišne posest. Vekoslave Kocbek, 4. Krčevina, Aleksandrova c. 149 I, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Oto Troml, 5. Pobrežje, Zrkovska c. 72, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Ivan Kac, 6. Nova vas, Ljvadska ulica 4, pritličje 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Franc Lužovec, 7. Stritarjeva 9 I, 2 sobi, kuhinja in pritlikline od stranke Franc Herman, 8. Prešernova ulica 34, pritličje, 3 sobe, kuhinja, pritlikline od stranke Marije Kaučič, 9. Meljska c. 75, pritličje, 1 soba s številnikom od stranke Franc Postružnik, 10. Mlinska ulica 33, dvorišče, 1 soba s številnikom od stranke Josipine Selinšek, 11. Židovska ulica 12, dvorišče, 1 soba s številnikom od stranke Anton Medved, 12. Tržaška c. 53, pritličje, 3 sobe, kuhinja in pritlikline od stranke Anton Razinger, 13. Slov. Bistrica 110 I, 1 soba s številnikom od hišne posestnice Roze Westag, 14. Slov. Bistrica 148, 2 sobi, kuhinja in pritlikline od stranke Josip Dorn.

Prošnje je vložiti najkasneje do četrтка, 15. t. m. dopoldne.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Volilni dan v Mariboru

Mirno, brez incidentov — Sodni dan za radikale in radičevce — Sijajna afirmacija demokracije — Velika slovenska večina v mestu

Mirno, kakor se je vršil ves čas volilni boj, so končale tudi volitve. Brez hrupa, skoro neopaženo so šle v mesto volitve mimo nas. Nikjer nobene posebnega vrvenja ali razburjenja. Volilci so se sami že davno odločili in agitatorji niso imeli skoro nobenega posla. Volilnih letakov skoro nič, vsekakor še nikdar tako malo kakor letos. Stranke so stisnile žepe in prepustile odločitev volilcem samim. Še največ letakov so razmetali Nemci, ki so bili sploh zelo agilni. Hoteli so za vsako ceno pokazati svojo moč v Mariboru, toda mesto je oddalo veliko večino slovenskim strankam. Od 5750 oddanih glasov so rešili Nemci komaj 857 glasov.

Radikali bi si bili svoje letake z radikalno rešilno barko res lahko prihranili. Tako se jim naj ne bi danes smejal ves Maribor. Doživeli so namreč strašno katastrofo. Računali so, da dobe okoli 1200 glasov — toliko ljudi je namreč pri njih včlanjenih — dobili pa so kljub teroru borih 309 glasov. Volilci so se izrekli torej z vso odločnostjo proti njihovim volilnim metodam. V strankinem vodstvu je povročil rezultat naravnost silno konsternacija. Radikalom se namreč ni niti sanjalo, da bodo ravno oni v mestu Mariboru najbolj žalostni brodolomci.

Zelo hudo je oplazil volilni maček tudi radičevce, ki so od nekdanjih 725 glasov l. 1925. izgubili toliko, da se lahko primerjajo z operetno listo Zagorskega, česar skrinica je naložila 39 zgrešenih kroglic. Radičevci so dobili namreč samo 63 glasov.

Vsa čast narodnim volilcem Mari-

boru. Oddali so za dr. P i v k a 1038 glasov in dokazali sijajno discipliniranost. Število pa bi bilo gotovo še večje, ako ne bi bilo mnogo naših ljudi imenovanih za komisarje na deželi.

Socijalni demokrati so narastli od oblastnih volitev za 11 glasov in so zbrali za svojega kandidata 1527 glasov. Pokazali so se kot relativno najmočnejša stranka v Mariboru.

Klerikalci, ki so dobili pri oblastnih volitvah skupno z Nemci 2135 glasov, so padli sedaj na 1505 glasov.

Volilščica sama so bila sicer najbolj obiskana zjutraj. Do 10. dopoldne je že polovica volilcev oddala svoje kroglice. Pozneje je postalo od ure do ure dolgočasneje na voliščih, popoldne pa so pričeli drveti po mestu avtomobili in vozovi z ljudmi, ki se jim je že na prvi pogled videlo, kako neobičajna jim je taka vožnja. Po svoji preciznosti se je poleg demokratov izkazala najbolj nemška volilna organizacija in agitacija. Nemci niso pozabili na nobenega volilca, ki se jim je zdel le količkaj siguran. A tudi to jih ni rešilo poraza.

Volilne izide v izložbah »Večernika« na Aleksandrovi cesti je pozno v noč brala velika množica ljudi, ki je s posebnim navdušenjem sprejela zlasti vest, da je bela Ljubljana zopet izbrislala svoj črni madež in jo bo sedaj mesto dr. Korošca zastopal dr. Kravanja.

Vsake volitve imajo svoj nauk. Upajmo, da bo nauk sedanjih volitev v Mariboru dober.

Volilšče	Volilci	Volilo	Dr. Korošec	Radič	Dr. Pivko	Dr. Mühlisen	Dr. Ravnik	Petejan	Modern-dorfer	Zagorski
I.	941	644	218	4	119	133	27	121	18	4
II.	896	590	195	18	111	110	30	113	19	4
III.	580	414	139	7	85	71	23	67	19	2
IV.	726	517	161	5	140	77	28	89	17	0
V.	876	630	155	16	104	73	44	205	38	5
VI.	562	393	105	5	64	52	21	124	21	1
VII.	760	573	113	6	76	61	33	202	77	5
VIII.	910	629	118	6	92	61	29	211	106	6
IX.	754	550	100	9	77	75	23	199	65	2
X.	620	411	108	4	106	75	40	66	10	2
XI.	571	400	93	2	64	69	11	130	22	8
Skupaj . .	8194	5750	1505	63	1038	857	309	1527	412	39

Senzacija volitev v mariborski oblasti

Izvoljenih 12 klerikalcev, dr. Ljud. Pivko in Ivan Urek ter socijalist Petejan — Radičevci izgubili vse tri mandate

Srez Brežice

Volilnih upravičencev 8467, volilo 4976.

Artiče: SLS 113, Rč 26, SDS 67, N 6 rd 0, soc 22, kom 0, Z 2.
 Bizeljsko I: SLS 145, Rč 24, SDS 40, N 1, rd 2, soc 8, kom 5, Z 1.
 Bizeljsko II: SLS 55, Rč 30, SDS 26, N 1, rd 0, soc 2, kom 0, Z 2.
 Blanca: SLS 269, Rč 5, SDS 46, N 1, rd 0, soc 12, kom 26, Z 1.
 Brežice: SLS 210, Rč 21, SDS 150, N 37, rd 3, soc 46, kom 5, Z 1.
 Dobova: SLS 167, Rč 135, SDS 86, N 3, rd 0, soc 29, kom 6, Z 0.
 Globoko: SLS 50, Rč 0, SDS 210, N 0, rd 1, soc 0, kom 2, Z 1.
 Gorica: SLS 98, Rč 0, SDS 6, N 0, rd 1, soc 0, kom 2, Z 1.
 Kapela: SLS 108, Rč 7, SDS 85, N 1, rd 5, soc 2, kom 1, Z 1.
 Pišce: SLS 134, Rč 17, SDS 125, N 1, rd 2, soc 60, kom 2, Z 1.
 Planina: SLS 96, Rč 21, SDS 5, N 0, rd 1, soc 0, kom 0, Z 0.

Rajhenburg: SLS 204, Rč 0, SDS 36, N 0, rd 2, soc 17, kom 5, Z 0.
 Sevnica: SLS 224, Rč 6, SDS 140, N 2, rd 1, soc 2, kom 47, Z 2.
 Sremlje: SLS 122, Rč 25, SDS 23, N 2, rd 1, soc 0, kom 3, Z 0.
 Videm: SLS 198, Rč 16, SDS 60, N 1, rd 2, soc 17, kom 8, Z 0.
 Zdole: SLS 119, Rč 1, SDS 54, N 0, rd 0, soc 0, kom 0, Z 0.
 Zabukovje: SLS 64, Rč 4, SDS 119, N 0, rd 0, soc 1, kom 2, Z 1.
 Senovo: SLS 127, Rč 1, SDS 112, N 4, rd 1, soc 97, kom 2, Z 4.
 Veliki kamen: SLS 128, Rč 4, SDS 28, N 1, rd 0, soc 53, kom 1, Z 0.

Srez Celje

Volilnih upravičencev 15.324, volilo 9743.
 Braslovce: SLS 244, Rč 33, SDS 148, N 2, rd 0, soc 1, kom 72, Z 0.
 Breg I: SLS 214, Rč 19, SDS 75, N 29, rd 23, soc 61, kom 10, Z 3.

Breg II: SLS 143, Rč 4, SDS 33, N 13, rd 14, soc 21, kom 10, Z 1.
 Gabrje: SLS 149, Rč 16, SDS 88, N 82, rd 29, soc 193, kom 14, Z 3.
 Celje: SLS 243, Rč 6, SDS 362, N 303, rd 245, soc 95, kom 28, Z 4.
 Dobrna: SLS 321, Rč 11, SDS 1, N 3, rd 1, soc 5, kom 0, Z 2.
 Dramlje: SLS 128, Rč 78, SDS 40, N 0, rd 3, soc 0, kom 0, Z 1.
 Frankolovo: SLS 152, Rč 8, SDS 14, N 0, rd 0, soc 0, kom 0, Z 0.
 Gomilsko: SLS 76, Rč 4, SDS 53, N 6, rd 0, soc 1, kom 1, Z 0.
 Griže: SLS 163, Rč 24, SDS 46, N 8, rd 4, soc 47, kom 21, Z 0.
 Kalobje: SLS 123, Rč 64, SDS 6, N 1, rd 1, soc 0, kom 0, Z 0.
 Nova Cerkev: SLS 136, Rč 30, SDS 13, N 4, rd 0, soc 0, kom 3, Z 1.
 Petrovče: SLS 193, Rč 45, SDS 17, N 2, rd 3, soc 9, kom 41, Z 1.
 Polzela: SLS 299, Rč 4, SDS 37, N 3, rd 0, soc 1, kom 5, Z 0.
 Sv. Jurij ob j. ž.: SLS 489, Rč 52, SDS 38, N 4, rd 49, soc 16, kom 46, Z 5.
 Sv. Jurij ob Taboru: SLS 184, Rč 64, SDS 13, N 0, rd 1, soc 4, kom 0, Z 0.
 Sv. Lovrenc: SLS 124, Rč 8, SDS 4, N 0, rd 0, soc 5, kom 29, Z 3.
 Sv. Pavel pri Preboldu: SLS 173, Rč 31, SDS 131, N 0, rd 5, soc 49, kom 13, Z 2.
 Sv. Peter ob Savinji: SLS 182, Rč 10, SDS 46, N 8, rd 3, soc 0, kom 2, Z 1.
 Škofja vas: SLS 207, Rč 115, SDS 36, N 7, rd 2, soc 103, kom 11, Z 2.
 Šmartno v Rož. d.: SLS 211, Rč 3, SDS 3, N 10, rd 2, soc 3, kom 1, Z 0.
 Teharje: SLS 207, Rč 5, SDS 17, N 15, rd 5, soc 45, kom 83, Z 4.
 Velika Pirešica: SLS 263, Rč 7, SDS 27, N 0, rd 0, soc 0, kom 7, Z 1.
 Vojnik: SLS 144, Rč 8, SDS 26, N 34, rd 2, soc 1, kom 0, Z 0.
 Vransko: SLS 262, Rč 40, SDS 99, N 1, rd 3, soc 0, kom 18, Z 1.
 Žalec: SLS 152, Rč 75, SDS 43, N 1, rd 0, soc 1, kom 6, Z 0.
 Št. Rupert: SLS 337, Rč 29, SDS 3, N 2, rd 1, soc 1, kom 0, Z 4.

Srez Dolnja Lendava

Volilnih upravičencev 9167, volilo 5982.
 Beltinci: SLS 484, Rč 24, SDS 58, N 4, rd 13, soc 1, kom 0, Z 4.
 Bogojna: SLS 493, Rč 4, SDS 18, N 6, rd 37, soc 1, kom 0, Z 3.
 Bratonaž: SLS 407, Rč 2, SDS 15, N 0, rd 3, soc 0, kom 1, Z 0.
 Čentiba: SLS 27, Rč 26, SDS 37, N 102, rd 118, soc 15, kom 13, Z 1.
 Črenšovci: SLS 810, Rč 3, SDS 18, N 8, rd 14, soc 2, kom 5, Z 2.
 Dobrovnik: SLS 115, Rč 10, SDS 106, N 28, rd 108, soc 2, kom 3, Z 1.
 Dolnja Lendava: SLS 64, Rč 30, SDS 42, N 29, rd 306, soc 27, kom 1, Z 2.
 Gabrje: SLS 204, Rč 25, SDS 52, N 61, rd 77, soc 9, kom 3, Z 0.
 Gomilica: SLS 321, Rč 2, SDS 24, N 2, rd 13, soc 1, kom 0, Z 3.
 Kobilje: SLS 91, Rč 17, SDS 58, N 62, rd 32, soc 2, kom 1, Z 0.
 Odranci: SLS 422, Rč 4, SDS 36, N 3, rd 4, soc 0, Z 1.
 Turnišče: SLS 307, Rč 5, SDS 3, N 4, rd 89, soc 5, kom 0, Z 0.
 Velika Polana: SLS 313, Rč 5, SDS 7, N 9, rd 23, soc 3, kom 0, Z 2.
 Skupaj: SLS 4058, Rč 157, SDS 474, rd 843, soc 68, kom 27, Z 19.

Srez Gornji Grad

Volilnih upravičencev 4489, volilo 2308.
 Bočna: SLS 189, Rč 18, SDS 19, N 0, rd 1, soc 3, kom 3, Z 1.
 Gornji grad: SLS 43, Rč 0, SDS 34, N 1, rd 2, soc 32, kom 1, Z 2.
 Nova Štifta: SLS 101, Rč 17, SDS 7, N 0, rd 2, soc 4, kom 1, Z 1.
 Kekarje: SLS 183, Rč 1, SDS 6, N 0, rd 0, soc 0, kom 0, Z 0.
 Ljubno: SLS 182, Rč 87, SDS 27, N 0, rd 15, soc 0, kom 1, Z 0.
 Luče: SLS 145, Rč 4, SDS 18, N 2, rd 3, soc 3, kom 2, Z 1.
 Mozirje: SLS 302, Rč 5, SDS 35, N 0, rd 1, soc 1, kom 2, Z 0.
 Rečica: SLS 271, Rč 12, SDS 29, N 1, rd 1, soc 2, kom 2, Z 0.
 Solčava: SLS 139, Rč 10, SDS 7, N 2, rd 1, soc 0, kom 1, Z 0.
 Šmartno ob Paki: SLS 243, Rč 5, SDS 42, N 0, rd 17, soc 14, kom 1, Z 1.

Samo še danes in jutri najlepši ruski velefilm

Medvedja svatba

Spremljan od posebnega orkestra 12 godbenikov.

Tel 329. KINO UNION. Tel. 329.

Srez Koniice

Volilnih upravičencev 4909, volilo 3178.
 Čadram: SLS 334, Rč 0, SDS 25, N 11, rd 1, soc 58, kom 1, Z 1.
 Hudina: SLS 111, Rč 2, SDS 3, N 4, rd 0, soc 0, kom 0, Z 0.
 Kebeli: SLS 146, Rč 1, SDS 5, N 1, rd 1, soc 5, kom 0, Z 1.
 Koniice I: SLS 230, Rč 7, SDS 9, N 64, rd 6, soc 18, kom 2, Z 4.
 Koniice II: SLS 170, Rč 3, SDS 55, N 132, rd 4, soc 5, kom 0, Z 1.
 Loče: SLS 207, Rč 5, SDS 43, N 99, rd 0, soc 10, kom 2, Z 0.
 Prihova: SLS 260, Rč 1, SDS 7, N 8, rd 0, soc 1, kom 0, Z 1.
 Stranice: SLS 57, Rč 10, SDS 8, N 10, rd 0, soc 12, kom 1, Z 1.
 Sv. Kunigunda: SLS 178, Rč 1, SDS 1, N 4, rd 1, soc 0, kom 1, Z 0.
 Sv. Jernej: SLS 158, Rč 3, SDS 5, N 17, rd 0, soc 4, kom 0, Z 0.
 Špitalič: SLS 150, Rč 0, SDS 36, N 14, rd 0, soc 2, kom 1, Z 2.
 Vičanje: SLS 172, Rč 6, SDS 24, N 23, rd 0, soc 1, kom 0, Z 0.
 Žreče: SLS 158, Rč 6, SDS 9, N 11, rd 4, soc 20, kom 3, Z 0.

Srez Laško

Volilnih upravičencev 8586, volilo 6009.
 SLS 2274, Rč 100, SDS 1199, N 44, rd 109, soc 523, kom 1714, Z 46.
 Dol p. Hrastniku: SLS 78, Rč 3, SDS 101, N 1, rd 1, soc 7, kom 26, Z 3.
 Jurkloster: SLS 158, Rč 21, SDS 34, N 0, rd 1, soc 2, kom 1, Z 1.
 Laško: SLS 42, Rč 2, SDS 156, N 13, rd 6, soc 0, kom 3, Z 0.
 Loka: SDS 304, Rč 4, SDS 153, N 1, rd 14, soc 12, kom 70, Z 1.
 Mar. Gradec: SLS 564, Rč 4, SDS 35, N 0, rd 4, soc 4, kom 4, Z 0.
 Sv. Jedert: SLS 114, Rč 2, SDS 116, N 0, rd 3, soc 1, kom 9, Z 0.
 Sv. Krištof: SLS 292, Rč 3, SDS 60, N 1, rd 1, soc 1, kom 37, Z 2.
 Sv. Štefan: SLS 162, Rč 4, SDS 47, N 2, rd 0, soc 7, kom 31, Z 1.
 Sv. Lenart: SLS 79, Rč 42, SDS 8, N 0, rd 0, soc 0, kom 0, Z 0.
 Trbovlje: SLS 415, Rč 16, SDS 509, N 26, rd 79, soc 488, kom 1533, Z 38.

Srez Ljutomer

Volilnih upravičencev 8380, volilo 5612.
 Dobili so: SLS 3801, Rč 417, SDS 617, N 689, rd 45, soc 12, kom 12, Z 17.
 Apače: SLS 37, Rč 1, SDS 10, N 360, rd 2, soc 6, kom 0, Z 0.
 Cezančevci: SLS 119, Rč 3, SDS 23, N 2, rd 0, soc 0, kom 0, Z 0.
 Cven: SLS 204, Rč 14, SDS 14, N 1, rd 1, soc 0, kom 0, Z 0.
 Drobčinci: SLS 16, Rč 0, SDS 15, N 214, rd 3, soc 1, kom 0, Z 0.
 Gor. Radgona: SLS 363, Rč 15, SDS 66, N 21, rd 17, soc 2, kom 2, Z 3.
 Negova: SLS 373, Rč 17, SDS 27, N 4, rd 0, soc 1, kom 0, Z 1.
 Ključarovi: SLS 248, Rč 18, SDS 28, N 1, rd 1, soc 0, kom 0, Z 5.
 Ljutomer: SLS 133, Rč 43, SDS 119, N 7, rd 6, soc 0, kom 2, Z 2.
 Mala Nedelja: SLS 220, Rč 97, SDS 54, N 0, rd 0, soc 0, kom 1, Z 0.
 Muršček: SLS 157, Rč 13, SDS 11, N 3, rd 0, soc 0, kom 1, Z 1.
 Okoslavci: SLS 118, Rč 31, SDS 7, N 0, rd 1, soc 0, kom 0, Z 0.
 Orehovci: SLS 208, Rč 30, SDS 30, N 2, rd 4, soc 0, kom 1, Z 0.
 Lomanose: SLS 141, Rč 12, SDS 5, N 63, rd 4, soc 1, kom 1, Z 1.
 Presjaka: SLS 237, Rč 10, SDS 10, N 2, rd 1, soc 0, kom 1, Z 0.
 Kapela: SLS 265, Rč 10, SDS 54, N 3, rd 1, soc 0, kom 0, Z 0.
 Stara Cerkev: SLS 84, Rč 0, SDS 30, N 0, rd 1, soc 1, kom 0, Z 2.
 Stara Nova vas: SLS 198, Rč 11, SDS 19, N 2, rd 1, soc 0, kom 0, Z 1.

Videm: SLS 378, Rč 79, SDS 12, N 2, rd 1, soc 0, kom 2, Z 0.

Verzei: SLS 203, Rč 13, SDS 83, N 2, rd 7, soc 0, kom 0, Z 1.

Srez Maribor — desni breg

Volilnih upravičencev 12770, volilo 7462

in sicer: SLS 3515, Rč 220, SDS 902, N 464, rd 140, soc 57, kom 65, Z 49.

Činžat: SLS 48, Rč 2, SDS 20, N 1, rd 0, soc 11, kom 1, Z 2.

Črešnjavec: SLS 107, Rč 25, SDS 41, N 1, rd 2, soc 13, kom 39, Z 2.

Čo. oše: SLS 69, Rč 15, SDS 5, N 24, rd 46, soc 71, kom 5, Z 0.

Fram: SLS 88, Rč 31, SDS 32, N 12, rd 2, soc 12, kom 14, Z 1.

Laporje: SLS 218, Rč 5, SDS 15, N 3, rd 1, soc 13, kom 2, Z 0.

Lehen: SLS 10, Rč 1, SDS 17, N 7, rd 0, soc 5, kom 2, Z 0.

Limbuš: SLS 42, Rč 2, SDS 48, N 10, rd 7, soc 94, kom 51, Z 0.

Makole: SLS 275, Rč 6, SDS 6, N 4, rd 1, soc 0, kom 0, Z 3.

Pečke: SLS 262, Rč 2, SDS 7, N 0, rd 1, soc 0, kom 0, Z 1.

Pobrežje: SLS 79, Rč 2, SDS 60, N 14, rd 16, soc 256, kom 30, Z 4.

Podova: SLS 64, Rč 7, SDS 13, N 5, rd 2, soc 14, kom 22, Z 1.

Poljčane: SLS 199, Rč 3, SDS 53, N 39, rd 3, soc 34, kom 1, Z 3.

Račje: SLS 74, Rč 6, SDS 59, N 6, rd 1, soc 19, kom 4, Z 1.

Ruše: SLS 162, Rč 11, SDS 105, N 9, rd 2, soc 219, kom 27, Z 2.

Silvica: SLS 219, Rč 18, SDS 40, N 8, rd 5, soc 25, kom 15, Z 2.

S. Bistrica: SLS 271, Rč 4, SDS 141, N 80, rd 5, soc 2, kom 45, Z 4.

Spodnje Hoče: SLS 182, Rč 1, SDS 12, N 13, rd 15, soc 60, kom 26, Z 4.

Spodnja Ložnica: SLS 153, Rč 0, SDS 6, N 3, rd 1, soc 1, kom 11, Z 1.

Sp. Poljskava: SLS 78, Rč 26, SDS 35, N 12, rd 6, soc 40, kom 11, Z 0.

S. Marijeta na Dr. p.: SLS 67, Rč 14, SDS 37, N 2, rd 0, soc 0, kom 4, Z 1.

Sv. Lovrenc na Poh.: SLS 151, Rč 1, SDS 32, N 110, rd 2, soc 8, kom 54, Z 0.

Studenci I: SLS 45, Rč 5, SDS 23, N 16, rd 12, soc 176, kom 64, Z 1.

Studenci II: SLS 61, Rč 5, SDS 30, N 12, rd 15, soc 221, kom 85, Z 4.

Studence: SLS 219, Rč 0, SDS 16, N 10, rd 2, soc 20, kom 1, Z 0.

Šmartno: SLS 83, Rč 21, SDS 2, N 32, rd 4, soc 0, kom 1, Z 1.

Težno: SLS 75, Rč 1, SDS 29, N 31, rd 8, soc 214, kom 73, Z 4.

Tinje: SLS 128, Rč 2, SDS 3, N 11, rd 1, soc 0, kom 5, Z 0.

Zg. Poljskava: SLS 86, Rč 14, SDS 6, N 8, rd 1, soc 4, kom 6, Z 0.

Srez Maribor — levi breg

Upravičenih volilcev 21173, volilo 14622

in sicer: SLS 8479, Rč 252, SDS 1858, N 1189, rd 386, soc 1894, kom 499, Z 65.

Cerkvenjak Sl. g.: SLS 442, Rč 4, SDS 45, N 2, rd 0, soc 3, kom 0, Z 0.

Črmlenšak: SLS 231, Rč 1, SDS 7, N 0, rd 0, soc 0, kom 1, Z 0.

Gočava: SLS 113, Rč 0, SDS 24, N 1, rd 0, soc 0, kom 0, Z 0.

Jarenina: SLS 327, Rč 23, SDS 37, N 12, rd 1, soc 8, kom 0, Z 1.

Kamnica: SLS 269, Rč 3, SDS 5, N 35, rd 12, soc 36, kom 23, Z 3.

Krčevina: SLS 109, Rč 1, SDS 34, N 20, rd 22, soc 60, kom 8, Z 1.

Lalčevberg: SLS 87, Rč 2, SDS 26, N 27, rd 11, soc 105, kom 18, Z 1.

Nova Cerkev: SLS 189, Rč 7, SDS 22, N 89, rd 2, soc 1, kom 0, Z 2.

Selnica ob Dravi: SLS 162, Rč 24, SDS 15, N 10, rd 2, soc 84, kom 7, Z 2.

Selnica ob Muri: SLS 257, Rč 1, SDS 41, N 16, rd 0, soc 8, kom 0, Z 0.

Sp. Sv. Kungota: SLS 115, Rč 1, SDS 23, N 1, rd 0, soc 6, kom 1, Z 0.

Svečina: SLS 163, Rč 3, SDS 19, N 14, rd 1, soc 0, kom 0, Z 2.

Sv. Ana: SLS 413, Rč 4, SDS 62, N 24, rd 2, soc 1, kom 0, Z 0.

Sv. Marijeta ob P.: SLS 254, Rč 27, SDS 4, N 8, rd 2, soc 4, kom 2, Z 0.

Sv. Trojica v Sl. g.: SLS 334, Rč 4, SDS 56, N 2, rd 0, soc 1, kom 0, Z 2.

Sv. Benedikt: SLS 373, Rč 1, SDS 20, N 0, rd 0, soc 0, kom 2, Z 1.

Sv. Duh na Ostrem vrhu: SLS 85, Rč 12, SDS 16, N 3, rd 2, soc 2, kom 1, Z 1.

Sv. Jakob: SLS 593, Rč 2, SDS 4, N 0, rd 2, soc 0, kom 0, Z 4.

Sv. Jurij ob P.: SLS 112, Rč 27, SDS 31, N 5, rd 1, soc 0, kom 1, Z 1.

Sv. Jurij v Slov. gor.: SLS 555, Rč 3, SDS 38, N 2, rd 0, kom 1, Z 2.

Sv. Križ: SLS 174, Rč 2, SDS 9, N 0, rd 12, soc 0, kom 0, Z 0.

Sv. Martin: SLS 318, Rč 2, SDS 13, N 0, rd 1, soc 6, kom 0, Z 1.

Sv. Peter: SLS 196, Rč 2, SDS 23, N 1, rd 0, soc 23, kom 3, Z 0.

Sv. Rupert: SLS 185, Rč 0, SDS 18, N 1, rd 0, soc 0, kom 1, Z 2.

Št. III: SLS 246, Rč 5, SDS 24, N 24, soc 0, kom 10, Z 0.

St. Lenart v Sl. g.: SLS 184, Rč 0, SDS 138, N 5, rd 1, soc 3, kom 1, Z 0.

Zg. Sv. Kungota: SLS 154, Rč 18, SDS 36, N 8, rd 3, soc 7, kom 5, Z 1.

Srez Murska Sobota

Volilnih upravičencev 14.733, volilo 7927

in sicer: SLS 3015, Rč 335, SDS 1504, N 403, rd 2503, soc 109, kom 30, Z 28.

Bodonci: SLS 46, Rč 32, SDS 79, N 6, rd 150, soc 13, kom 5, Z 2.

Cankova: SLS 233, Rč 32, SDS 43, N 20, rd 23, soc 2, kom 1, Z 2.

Domanjšovci: SLS 3, Rč 3, SDS 23, N 9, rd 143, soc 0, kom 0, Z 1.

Fokovci: SLS 29, Rč 65, SDS 42, N 23, rd 119, soc 2, kom 2, Z 3.

Gederovci: SLS 180, Rč 3, SDS 29, N 3, rd 17, soc 2, kom 1, Z 1.

Gor. Lendava: SLS 201, Rč 9, SDS 126, N 7, rd 11, soc 6, kom 0, Z 2.

Gor. Petrovci: SLS 32, Rč 6, SDS 369, N 10, rd 72, soc 4, kom 0, Z 1.

Krog: SLS 444, Rč 3, SDS 15, N 2, rd 14, soc 0, kom 1, Z 0.

Kupčinci: SLS 144, Rč 2, SDS 4, N 1, rd 106, soc 0, kom 0, Z 0.

Kančevci: SLS 20, Rč 3, SDS 3, N 1, rd 87, soc 0, kom 0, Z 1.

Križevci: SLS 2, Rč 3, SDS 8, N 1, rd 335, soc 5, kom 2, Z 0.

Kruplivnik: SLS 88, Rč 17, SDS 17, N 5, rd 90, soc 6, kom 0, Z 0.

Kuzdobljanje: SLS 127, Rč 1, SDS 163, N 15, rd 22, soc 4, kom 2, Z 1.

Markovci: SLS 79, Rč 3, SDS 37, N 6, rd 58, soc 1, kom 1, Z 1.

Martjanci: SLS 173, Rč 33, SDS 23, N 7, rd 140, soc 3, kom 4, Z 1.

Moščanjci: SLS 11, Rč 23, SDS 67, N 4, rd 29, soc 7, kom 1, Z 0.

Murska Sobota: SLS 202, Rč 33, SDS 75, N 12, rd 191, soc 20, kom 2, Z 5.

Pečarovci: SLS 133, Rč 18, SDS 20, N 11, rd 156, soc 16, kom 4, Z 2.

Pertolča: SLS 312, Rč 12, SDS 48, N 58, rd 10, soc 6, kom 1, Z 0.

Predanovci: SLS 11, Rč 9, SDS 81, N 4, rd 152, soc 0, kom 0, Z 0.

Pučinci: SLS 27, Rč 28, SDS 6, N 1, rd 303, soc 6, kom 0, Z 1.

Sv. Jurij I: SLS 62, Rč 1, SDS 19, N 8, rd 0, soc 1, kom 0, Z 0.

Sv. Jurij II: SLS 196, Rč 11, SDS 87, N 175, rd 14, soc 1, kom 2, Z 3.

Šalovci: SLS 18, Rč 9, SDS 65, N 13, rd 257, soc 4, kom 1, Z 1.

Tišina: SLS 242, Rč 1, SDS 50, N 1, rd 4, soc 0, kom 0, Z 0.

Rezultate iz srezov Ormož, Prevalje, Ptuj, Slovenjgradec in Šmarje priobčimo radi pomanjkanja prostora v jutrišnji številki.

prihrumeli vitezi in proglasili boj na življenje in smrt tedanjim veri, ki se je po komercializaciji imenovala z ekso-
sotično kratico »SLS«. Ta firma je v
tistih dneh cvetela in delala z dobič-
ki. Takratni pristaši te vere se niso
ženili, pač pa so za njih čistost skrbe-
le device-vestalke... (Zbrisanih in
nečitljivih je tukaj 122 vrst, kar po-
meni veliko škodo za proučevanje in-
teresanega poglavja. Upamo pa, da
se bo posrečilo najti vse manjkajoče
podatke iz tedanje dobe, da lahko se-
danji generaciji postavimo naše slavne
prednike za vzgled čistega, bogudo-
padljivega življenja).

Ob 100letnici železnice

Prva železniška proga v nekdanji Av-
striji. — Preizkušnja v parku.

Ravno pred sto leti je na območju
nekdanje Avstrije stopila v promet
prva železnica. Bilo je to na progi
Budjevice—Linz. Ta železnica še ni
imela lokomotive. Zelo primitivne va-
gone so vlekli konji.

Z načrtom železnice so se jeli baviti
na Dunaju l. 1819. in sicer po pred-
logu Franca Jožefa Gerstnerja, profe-
sorja tehnike v Pragi, ki je predlagal
dunajski dvorni pisarni, naj se zveže
Laba z Donavo potom železnice. V
svojem predlogu je naglašal in raz-
kladal velike uspehe železnice v An-
gliji. Par let pozneje je pa dobil nje-
gov sin Franc Anton Gerstner, profe-
sor tehnike na Dunaju, nalog vlade,
naj preišče železniški projekt med Vi-
tavo in Donavo. Profesor Gerstner
ml. je obiskal najprej vse kraje, skozi
katere naj bi vodila železnica, potem
se je pa podal na študijsko potovanje
v Anglijo, da prouči tam že v prome-
tu uporabljene železnice.

Po vrnitvi iz Anglije je prosil Gerst-
ner za dovoljenje koncesije za zgrad-
bo železnice. Njegovi prošnji so ugo-
dili pod pogojem, da mora najprej
praktično dokazati izvedljivost svo-
jega načrta. V to svrhu je Gerstner v
dunajskem Pratru zgradil 220 m dol-
go progo s tirni, ki je bil v eni tre-
tjini lesen, v drug iz navadnega žele-
za, v tretji pa iz jekla. Vozove si je
dal napraviti po angleškem vzorcu.
Poskus je dobro uspel in 7. septembra
1824 je dobil Gerstner vladni privile-
gij za zgradbo 130 km dolge železnice
ob Donavi. Privilegij je bil veljaven
50 let z določilom, da mora biti del
proge izgotovljen tekom enega leta,
v teku šestih let mora pa železnica
stopiti v promet. Če bi se to ne zgo-
dilo, bi privilegij izgubil svojo vel-
javo.

Delo od začetka ni šlo najbolje od
rok. Ljudstvo je imelo do železniške-
ga načrta veliko nezaupanje in se ka-
pital ni dal tako lahko dobiti, kot si je
profesor prvotno predstavljal. Šele l.
1826. je akcijska družba za zgradbo
železnice spravila skupaj en milijon
200 tisoč goldinarjev. Ko je vsled hu-
de zime istega leta delo počivalo, je
odpotoval Gerstner ponovno v Angli-
jo. Na spomlad 1827 se je začelo delo
z velikim razmahom, bilo je pa zopet
precej težav radi denarja, ker se je že
do konca aprila porabilo 164.750 gol-
dinarjev, kar je precej prekoračilo
proračun. Sredi septembra se je pa le
otvoril železniški promet in sicer na
daljavo 55 km. Železniške vozove je
zgradil praški inženjer Božek. Prva
železnica je prevažala večinoma sol
in so se ljudje zelo čudili, kako more
par konj po železnem tiru vleči z lah-
koto več visoko naloženih vozov. Ko
so prišli prvi parni stroji, je bilo že
konec prvotnega nezaupanja in želez-
nica je začela svojo zmagovito pot.

Kabaretni večer v Veliki kavarni.

Danes, v ponedeljek, kabaretni večer
v Veliki kavarni. — 1060

Pouk posameznikov v strojepisni,

stenografiji, trg. računstvu, knjigovo-
dstvu z bilanco, korespondenci. — Zače-
tek dnevo. Traja 3—5 mesecev. Samo
praktično, temeljito, lahko umljivo. — M.
K o v a č, Maribor, Krekova 6. — 871

Strojepisna soba H. K o v a č.

Maribor, Krekova ul. 6 je zopet otvor-
jena. —

Odlomki iz zgodovine Maribora, najdeni leta 3.165

Stara pesem je, da vsak zgodovin-
ski roman ali drama servira potrpež-
ljivi publiki manjše ali večje časovne
napake in nedoslednosti. Tako je n.
pr. celo Shakespeare videl na Češ-
kem — morje. Naravno in razumljivo
je, da si vsak pisatelj ali pesnik spro-
ti zmišljuje imena svojih junakov, ka-
terim daje značajne poteze resničnih
historijskih zvezd i. t. d.

Tako si predstavljamo, da bodo l.
3165. našli odlomke iz zgodovine Ma-
ribora, kakor je živel, rastle in umi-
ral leta Gospodovega 1927.

(Prvi odlomek. Našel arheolog Bu-
dislav v izkopaninah Jurčičeve (?)
ulice v arhivu nekega gotskega časo-
pisa iz rimskih časov [Scarabaeus?!])

«... in tedaj si videl v ponosnem
Mariboru marsikaj. Česar današnji
pokvarjeni svet ne pozna... (Nečitlji-
vo do...) Na obalah mojstrsko regu-
lirane Drave so se utaborili visoko-
stasi, mrkogledi, mladeniči, nalik
Špartancem, oboroženi s handžari iz
prošlih turških vojn... Mariborčani
so s strahom gledali na te junake, ki
so v svojih zračnih in ličnih šotorih
prepevali, da je odmevalo od Trigla-
va... Trije glavni junaki našega ro-
mana Kostanjevec, Polde in Koražil-
ja so na iskrih vrancih pridirjali sko-
zi sedanji Prospekt Svobode do sta-
rodavnih mestnih vrat, kar je bilo do-
govorjeno znamenje za predvečer
velikih dogodkov...

(Drugi odlomek. Najden po doktor-
ju Svete Vede Pustimiru pod razvali-
nami amfiteatra blizu ulice katoliške-
ga jezuita Primoža Trubadurja vis-a-
vis sedanjega Zračnega kolodvora
XXV.): «... Velika množica — or-
ganizacija ekzotičnih plesalcev, ka-
terih danes ne premore nobena šola
— godbenikov, katerih danes nikdo
ne more posnemati in drugih umetni-
kov obojega spola je skoro vsak več-
er imela v svojem znamenitem am-
fiteatru svoje tekmovalne dirke. Ti
fakirji so uživali slavno ime in so bi-
li od takratne firme SHS & Comp.
siljajo plačani v čast in slavo naroda
slovenskega. Naši pridni arheologi so
po večletnem mukotrpnem trudu naš-
li in ohranili dragocene podatke iz te
dobe. Tako se je konstatiralo in sicer
neizpodbitno, da so pri teh jedinstven-
nih dirkah uprizarjali burjo in grom.
(Zakaj so Slovenci pisali Burja in
Grom z velikimi začetnicami, nam

nazorno dokazuje najditelj tega do-
kumenta, veleučeni doktor Svete Ve-
de Pustimir, ki izvaja v svojem delu
»Najdbe Solne Kulture«, da so ta-
kratni Slovenci po božje častili ta dva
naravna pojava, ki sta danes redka).
Po zaslugi slavnih mož se je nadalje
dognalo, da je neki slaven žongler
umrl radi hrast, danes nepoznane bo-
lezni. — Njegov potomec se je zval
Hrastovič ter je bil zaročenec grofice
Marice. Ohranjenih nam je nekaj
imen iz leta 1927. in sicer najslavnej-
ših, kakor: Zlatarjeva, Urbalek, Ba-
tina, Mitro Neradič in nekaj težkoči-
ljivih, ki se s tedanjimi imeni težko
skladajo ter obstoji upravičen dvom,
ali so spadali med kvalificirane dir-
kalce takratnega amfiteatra ali so to
špijoni. Sedaj se nadaljujejo temelj-
te arheološke študije v tem pravcu,
da se nesporno dožene, kateri so bili
slavljenci one slavne dobe naših pred-
nikov in kdo izmed njih je dobil red
Svete Drave, ki se je uvedel pred pri-
bližno 1000 leti po zmagoviti vojni
nad Jugoviči na Kozjaku in sicer v
protest proti neki takratni sekti, ki je
uvedla red Svete Save. — Vršni se tu-
di preiskava, ali je današnji Hiper-
jazzband imel predhodnika v godbeni
organizaciji one slavne dobe: v druž-
bi z o. z. »Drava«... — — —

(Tretji odlomek. Razrešil in raztol-
mačil profesor Tihega Molka Radivoj
na podlagi papirosov, najdenih v so-
seščini še ohranjene hiše št. 5 v nek-
daj Langusovi ulici, kjer je bila do-
mnevno neka tiskarna, katere tvorijo
sedaj temelj za radiopostajo »Sever-
na Zvezda«): «... Pa tudi brez ve-
likih skrbí niso bili takratni Sloveni,
katerim je vladal zlahtič Čič, potomec
onega velikega reformatorja ka-
toliške cerkve po imenu Čičerin. Le-
ta se pa ponaša z očetom, čigar ime
se je naknadno našlo v težkoprepere-
lih papirovih amfiteatra v nekdanji
ulici Primoža Trubadurja. Čerin, za
katerega se s sigurnostjo trdi, da je
iznajditelj opernega jazz-band, ta-
kratne nacionalne muzike. Obstojta
pa še spor glede identitete tega žon-
glerja z enakoimenim tovarnarjem
Čerinom, čigar ostanki so bili najdeni
blizu »Keja Svobode«. Nekateri pale-
ografi sklepajo s promislko sigurnost-
jo na izredno demokratičnost tedanje
dobe... (Nečitljivih je tu dobrih pet
vrst)... od vseh strani so tedaj

Maksim Gorki:

Staruha Izergil

»Vidiš li one iskre?« me je vprašala Izergil.

»One tam, one modre?« in pokazal sem na strop.

»Modre? Da, one modre. Vidiš, kako vstajajo vsepovsod. No, no! Jaz jih že ne vidim dobro. Ne vidim že več tako daleč.«

»Odkod so te iskre?« sem vprašal starko. Slišal sem že nekoč razlago o izvoru teh isker, no hotel sem slišati, kako pripoveduje o tem stara Izergil.

»To so iskre iz gorečega srca Danko. Bilo je na svetu srce, ki je nekoč zagorelo kot ogenj. Iz njega so te iskre. Povedala ti bom vse to... Tudi to je stara pripoved. Staro je vse, staro! Vidiš, kaj vse je v prošlosti! Sedanjost nima ničesar takega, ne dejanj, ne ljudi, ne takih povesti, kot prošlost... Zakaj to? No, kaj ti veš? Kaj veste vi mladi? He — he! Porogljivo gledate v prošlost, a ona je vsa polna ugank... Tja vi ne obračate vaših oči in zato ne znate živeti. Misliš, da ne vidim vašega življenja? ... Vidiš moje stare, slabe oči! In vidiš, da, ljudje od danes ne živijo! Primerjala sem njih življenje s svojim. Najprej oropajo sami sebe in potrošijo ves čas svojega življenja — potem pa objokujejo svojo usodo. Kaj je to — usoda? Vsak je sam svoja usoda! ... Razne ljudi vidim tu, toda onih silnih ljudi ni več! Kje so oni? ... Tudi lepih ljudi je vedno manj...«

Starka se je zamislila Bog zna kam, kjer izpolnjujejo življenje sami silni in krasni ljudje, vsa zamišljena je zrla v nebo, kot da bi v njej iskala odgovora.

Čakal sem da nadaljuje in molčal boječ se, da bi jo s vprašanjem zopet ne spravil iz pripovedovanja. Slutil sem, kako se je potapljala v burno morje svojih spominov, prepletenih z njeno filozofijo in često se je dogodilo, da se je konec kake legende spremenil pod vplivom njene filozofije,

svobodne in preproste. V povestih stare Izergil so se vile tajinstvene, raznobarene niti, ki so prihajale iz prešlih časov.

III.

In znova je pričela pripovedovati. »V davnih časih so živeli neki ljudje, — kje ne vem. To vem, da so veliki, neprodorni gozdovi obkrožali s treh strani tabore teh ljudi, a na četrti strani je bila stepa. Bili so to veseli, silni in smeli ljudje, ki so se z malim zadovoljili. Nekoč pa je nastopila za nje tužna doba. Prišla so od nekega divjega plemena in jih pregnala v globino gozdov. Tam je bilo polno blata in temine, kajti gozd je bil star in veje so bile tako goste, da ni bilo videti neba in solnčni žarki so skozi goste listje komaj našli pot do blata. In sijalo je solnce na blato, da se je dvigal gnusen smrad in ljudje so mrli drug za drugim. Tedaj so zaplakale žene in deca celega plemena, a očetje so se zamislili in klonili glave od žalosti. Treba je bilo bežati iz tega gozda, a imeli so le dve poti: ena pot je vodila nazaj, a tam so bili silni in zlobni sovragi, druga je vodila naprej, tam so bila velika drevesa, tesno se objemajoča v močnim vejami in iztežajoča svoje ogromne korenine v blatno zemljo. Ta drevesa so stala molče in nepremično, kot skale. In še tesneje so obdajala te ljudi, ko je nastopila noč in so zagoreli ognji. Vedno, ponoči in po dnevi jih je obdajala neprodorna tema, ki jih je davila in jih silila v pustino stepe. A še strašnejše je bilo tedaj, če je razsajal vihar in zvijal vrhove dreves in če je ves gozd otlo šumel, kakor da bi grozil in pel pogrebno pesem tem ljudem, ki so se skrili v njem pred sovragom. To so bili orjaški ljudje, lahko bi bili šli in se borili na smrt z onimi, ki so jih že enkrat premagali.

Toda bali so se smrti iz strahu, da bi se ne izgubilo njih podedovano imetje. Tako so sedeli in ugibali v dolgih nočeh v šumečem gozdu in v nezgodnem smradu blata. Sedeli so — in sence ognjev so begale okrog

njih v brezglasnem plesu, a vsem se je zdelo, da to niso sence, nego da plešejo zlobni duhovi gozda in blata okrog in se naslanjajo nad njih stisko... Sedeli so in ugibali. No, nobena stvar, ne delo, ne ženske, ne ukloni človeškega telesa tako, kot bolesto razmišljanje, ki mu razjé srce kot kača. Oslabeli so ljudje od tega... Strah je oslabil njih krepke roke, grozo je vzbujal jok žensk po mrtvih in trepetali so pred usodo, ki se jim je bližala. Pretresljivi glasovi so odmevali po gozdu, spočetka pritajeno in tiho, a pozneje glasnejše ni grmeče... Že so mislili na to, da bi šli k sovragom in jim prinesli v dar sebe in svojo voljo in njihče od njih, ki so trepetali pred smrtjo, se ni bal suženjskega življenja...

Tedaj pa je vstal Danko, njih rešitelj!

— Starka je očividno pogostokrat pripovedovala o gorečem srcu Danko: besede in fraze so se vile kot dolga in gladka pramena. Govorila je s pojočim glasom, ki je oponašal šumenje gozdov, sredi katerih so umirali v blatu oni nesrečni ljudje.

»Danko je bil mlad in krasen človek. Krasni ljudje so vedno hrabri. In dejal je svojim tovarišem:

»Nikar ne mislite, da boste z mislijo zvalili kamen s pota! Kdor nič ne dela, ne pride daleč. Čemu tratimo svoje moči v tužnem premišljevanju? Vstanite, pojdimo v gozd in prodimo skozi njega, nekje mora biti kraj — vse na svetu ima svoj konec! Pojdimo! No! Hej! ...«

Pogledali so ga in videli, da je lepši in boljši od njih vseh in da mu blešči iz oči silna moč in živ ogenj...

»Ti nas vodi!« so mu zaklicali. In on jih je vodil.

Starka je zopet umolknila in gledala v strop, kjer je vladala gosta tema. Iskre iz gorečega srca Danko so ugašale tam daleč in zopet vzplamtevale v modrih plamenih.

In Danko jih je vodil. Vsi so šli za njim — verovali so vani. Težka je bila ta pot. Mračno je bilo in vsak korak je oviralo blato s svojo debelo plastjo in drevesa so zapirala pot z

mogočnimi stenami. Veje so prepletale drevje kot kače in segale do korenin. Vsak korak je stal te ljudi mnogo truda, znoja in krvi. Dolgo so hodili... Vedno gostejši je postajal gozd, vedno manj je bilo moči! Vstavili so se in vprašali Danko, čemu jih je on, ves mlad in neizkušen, povedel v to goščavo. Toda on je hodil pred njimi molče in bil je ves čil in jasen.

Nekoč jih je obšla groza v gozdu, zašumela so drevesa zamolklo in strašno. Postal je tako temno, kot da so se zbrale v gozdu vse noči, kolikor jih je videl svet od svoje vstvaritve. Ti mali ljudje so hodili mimo ogromnih dreves, skozi strašen blisk in grom; drevesa pa so se vila v viharju, škripala in pela srdite pesmi. Bliski so plameneli nad vrhovi dreves, razsvetljevali gozd za trenotek z modro, hladno svetlobo in ugašali hipoma, da je bil mrak na to še bolj grozen. Drevesa so bila v svitu ognjenih strel kakor živa; iztezala so za temi bežečimi ljudmi svoje dolge krvave roke, kot da bi spletała krog njih gosto mrežo, ki naj bi jim zaprla pot. Iz temnih vej je gledalo nanje nekaj strašnega, temnega, hladnega... Bil je neskončno težak ta pot in ljudje so bili zelo potrti... Ker pa niso hoteli priznati svoje lastne nemoči, so napadli Danko, ki je šel pred njimi — slušaj, kako so ga napadli!

Vstavili so se in v oglušujočem šumenju gozda, sredi prežee, globoke teme so pričeli soditi Danko.

»Ti ničvrednež — ti si najslabši od nas! Ti si nas vodil in zapeljal v pogibelj — zato umri! ...«

In blisk in grom sta potrdila njih besede.

»Rekli ste mi — vodi nas! — In vodil sem vas!« je kriknil Danko in se jim postavil po robu. — »Jaz imam čisto vest moža, kakor sem najbolje mogel, sem vas vodil. A vi? Kaj ste vi storili v svojo pomoč? Šli ste za menoj in niste ohranili svoje moške časti na dalnjem potu. Šli ste za menoj kot čreda ovac! ...«

Konec prihodnjič.

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Absolvent

trgovske šole išče primerne službe. Vse ofertne je nasloviti na upravo »Večernik« pod šifro »Absolvent«. 1061

Pinastinja

gospa Tinka Apih se je vrnila in naznana, da poučuje letos samo v privatnih urah in samo omejeno število novih učencev. Prijave dnevno od 10. do 1. ure. Popovičeva ul. 5 ali telefon št. 372. 1066

Dve stanovanji

po sobo in kuhinjo, 1/2 ure od Glavnega trga s 1. oktobrom oddam, »Marštan«, Maribor, Koroška c. 10. 1067

Iščem perfektno kuharico

z večletno prakso za Beograd. Plača po dogovoru. — Naj se javi med 9.—11. dopoldne Gosposka ulica 50. Hudnik. 1068

Šolske torbice

nahrbtnike, jermene za knjige itd. na debelo in drobno pri IVAN KRAVOS. — Aleksandrova cesta 13. 830.

Kuharica,

popolnoma samostojna, ki zna dobro kuhati, ter bi vodila gospodinjstvo, se sprejme k majhni družini. — Vprašati v manufakturni trgovini, Gosposka ulica št. 5. 1029

Oddajalcem stanovanj,

praznih sob, lokalov, gostiln, posestev nudijo veliko izbiro resnih reflektantov »Marštan«, Koroška c. 10. Prijave brezplačno. 1026

Oddam sobo

gospodu ali gospodični. Koroška cesta št. 43 I. 1031

POZOR! POZOR! Krojači, šivilje, čevljarji,

ako Vam Vaši stroji nagajajo obrnite se na specialno mehanično delavnico Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica št. 14, ker ima ista specialni oddelek za popravila strojev vseh vrst. 937

Jaz hočem samo

Medo-kavo

PRODAMO

večjo množino

MAKULATURNEGA PAPIRJA

kilogram Din 4.—

Več se izve v upravi Večernika. U1

Zahtevajte povsod „Večernik“!

Klobuke
čevlje, obleke i. t. d.
kupite najugodnejše pri
Jakobu Lah, Maribor
samo Glavni trg št. 2

Klišeeje

vseh vrst, črtne in avtolipije, izdeluje po predloženih risbah, perpisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v eni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

JUGOGRAFIKA

tiskarna in založna dr. z. o. z.

LJUBLJANA

Sv. Petra nasip

23

Moderno urejena mehanična delavnica

z električnim pogonom za popravila navadnih in motornih koles s posebnim oddelkom za popravila šivalnih in pisalnih strojev, otroških vozičkov, gramofonov itd. itd.

Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14

se cenj. občinstvu najtopleje priporoča.